

TURINYS

IŽANGA		9
1 SKYRIUS	Taip <i>galima</i>	25
2 SKYRIUS	1 procento taisyklė	32
3 SKYRIUS	10 000 bandymų	43
4 SKYRIUS	Tyrinėkite savo gyvenimą	65
5 SKYRIUS	Pasiskolinkite valandų	72
6 SKYRIUS	Lavinkite smulkiuosius įgūdžius	78
7 SKYRIUS	Pliusas, minusas, lygu	86
8 SKYRIUS	Kas jūs esate? Kodėl jūs? Kodėl dabar?	94
9 SKYRIUS	Mankštinkite galimybių raumenį	113
10 SKYRIUS	Mokykitės idėjų matematikos	124
11 SKYRIUS	Valdykite svertus	140
12 SKYRIUS	Raskite slaptąjį skaičių (arba kaip suprasti, ar idėja gera)	153
13 SKYRIUS	Smulkieji įgūdžiai, kuriuos turėtų įgyti kiekvienas	159
14 SKYRIUS	50 / 1 taisyklė (arba kaip tapti labai produktyviam)	179
15 SKYRIUS	Ženkite du žingsnius atgal	194
16 SKYRIUS	Svyruoti, bet nekristi	200

17 SKYRIUS	Palikite eilę	206
18 SKYRIUS	Tapkite verslininku	216
19 SKYRIUS	Stipinai ir ratas (arba kaip uždirbti iš bet ko)	228
20 SKYRIUS	Trys būdai sukurti milijardų vertą verslą	237
21 SKYRIUS	<i>Incerto</i> metodas	253
22 SKYRIUS	30/150 / MILIJONŲ taisyklė	264
23 SKYRIUS	Ką pasakyti savo vaikams (arba 10+ gero gyvenimo taisyklių)	268
	PADĖKOS	277
	APIE AUTORIŲ	285

ĮŽANGA

„Taip negalima!“ – sako HBO rinkodaros padalinio vadovė. Aš einu į generalinio direktoriaus kabinetą. Už lango – 1995 m. Generalinis direktorius – mano viršininko bosos bosas.

Mano oficialios pareigos HBO – jaunesnysis programuotojas analitikas. Jei rimtai dirbsiu, galiu tapti vyresniuoju programuotoju analitiku.

„Negalima tiesiog įeiti į kabinetą ir pateikti idėją generaliniam direktoriui! Ar bent įsivaizduojate, kiek sumanymų turi dešimtmečius šioje srityje dirbantys žmonės? Negalima taip paprastai užbėgti už akių viršininkui. Negalima veržtis be eilės!“ – sako Cindy.

Aš noriu pakeisti savo gyvenimą. Esu nelaimingas. Nekylu karjeros laiptais. Nė kiek netrokštu būti jaunesniuoju analitiku ar įsitaisyti atskirame kabinetuke – 4 kvadratinį metrų ploto vienutėje.

Net kalėjimo kamera dažnai kone perpus didesnė. Kaliniai turi savo tualetą. Man nepatinka įsivaizduoti, kad kabinoje šali-

mais gali tupėti viršinininkas. Kentėdamas, kol baigsis darbas, visiems laikams susigadinu virškinimą.

Ar galiu aplenkti eilę?

– Vis dėlto pabandyčiau, – sakau. – Ką galiu prarasti?

– Pavyzdžiui, darbą, – atsako ji. – Niekas taip nedaro.

Aš padarysiu. Nenoriu laukti eilės. Neieškau lengvų kelių – mano sumanymas geras. Kas nustatė taisyklę, kad be eilės – negalima?

Einu į generalinio direktoriaus kabinetą...

Po 25 metų pandemija uždaro visą planetą. 40 mln. amerikiečių lieka be darbo. Apima pasaulio pabaigos nuojauta. Žmonės nerimsta. Visur kyla maištai. Kai ekonomika vėl atsigauna ir dulкės nusėda, matome rezultatus. Daugybė bendrovių nebeveikia. Daugybė pramonės šakų visiškai pasikeitusios. Aibė žmonių neranda vietos naujajame pasaulyje.

Šiandien kaip niekada svarbu gebėjimas keistis, atrasti savo polinkį, tapti geru specialistu, iš to užsidirbti pinigų, išmaitinti šeimą, džiaugtis... *kaip kadaise* nekantriai laukti ryto. Mokykloje mūsų niekas nemokė, kaip aplenkti eilę. Niekas neperspėjo, kad pasaulis staiga gali tapti labai baugia vieta, jei nesuvoksime, kaip susitaikyti su nežinomybe.

Galbūt mano polinkis dar ne kartą pasikeis. Niekada nevēlu. Pastaruosiu metu visus kamuoja tam tikras visuotinis potrauminio streso sindromas. Žmonės tvirtina norį pasikeisti. Sako visada troškę daryti X, bet manę turintys imtis Y. Nuo pat gimimo

mums nurodoma, kokias šventes švęsti, kokias mokyklas lankyti, kokių paskatų siekti, kokių apdovanojimų trokšti. Pats tikėjau tuo iki paskutiniosios, kol veik nusiritau į dugną ir visas optimizmas išblėso.

Šiandien pats laikas mokyti aplenkti eilę. Visada pats laikas – tik mes apie tai pamiršome.

2001 m. rugsėjo 11-ąją gyvenau per keturis kvartalus nuo Pasaulio prekybos centro.

Buvo toks gražus rytas, maždaug pusė devintos. Kelias dienas iš eilės akcijų rinka smuko ir išvakarėse aš susilažinau iš didelės sumos, kad birža atsigaus.

Tada atrodė, kad vertybinių popierių rinka spėriai pakils ir aš džiaugiasi užsidirbsiąs. Papsusryčiauju „Dean & DeLuca“ restorane pirmame Pasaulio prekybos centro aukšte ir kartu su verslo partneriu Denu grįžtame į mano butą.

Denas atsigręžia į mane ir klausia: „Ar šiandien atvyksta prezidentas?“ Mosteli į priekį – stačiai į mus pažeme iš dangaus skrieja lėktuvas.

Po akimirkos – mirksnio, kuris niekada nebepasikartos – visi gatvėje instinktyviai pasilenkia. Išpučiu akis. Lėktuvas rėžiasi tiesiai į pastatą, lydymas negirdėto sprogimo – įsivaizduokite Dievą, atidarantį milžiniškos palėpės duris.

Su Denu bėgame į artimiausią priešgaisrinę tarnybą. Norime padėti. Vienas iš vyrų įbruka du apsauginius kostiumus, kuriuos turime dėvėti pastatų viduje. Klausia, ar esame ugniagesiai.

– Ne, bet galime padėti.

– Nieko panašaus. Reikia ugniagesių.

Jis ir kiti priešgaisrinės tarnybos vyrai rengiasi apsauginius kostiumus, sėda į automobilį, įjungia sireną ir išvažiuoja. Nepraėjus nė valandai daugelis jų žuvo užgriuvus pastatams.

Grįžtame prie rūkstančių „Dvynių“. Nuo viršaus šoka žmonės. Iš tolo atrodo, lyg ore suktųsi juodi taškai. Iš arčiau gali atpažinti kūnų formas. Pastatai pradėjo drebėti ir griuvo išmesdami į viršų didžiulį juodų dūmų debesį. Parbėgame į butą. Juodas debesis apgaubia visą pastatą.

Mano mažoji dukra prišlapino ant grindų. Visi išsigandę. Susirinkę žmonės verkia. Jaučiasi bejėgiai. Niekas nesupranta, ką daryti. Per garsintuvą skelbiama, kad turime palikti kvartalą, bet mes liekame. Kur saugiau – lauke ar viduje? Langai juodi nors į akį durk – į namus veržiasi dulkės ir betono nuotrupos. Visą naktį nemiegame pakaitomis klausydamiesi radijo, o kitą rytą kiekvieno gyvenimas pasikeičia.

Po kelių mėnesių biržos dienos prekybos lieku be cento kišenėje. Nieko apie ją neišmanydamas pralošiau milijonus dolerių. Naktimis sapnuoju, kaip didžiulės potvynio bangos užlieja Manhataną. Pabundu kaip tik tą akimirką, kai suvokiu, kad bėgu pernelyg lėtai ir neišsigelbėsiu.

Noriu parduoti savo namą. Jau triskart nuleidau kainą, bet pirkėjų nėra. Kiekvieną dieną skambinu nekilnojamojo turto agentui. Jis sako: „Dar mažinkite kainą.“ Nenoriu. Bet vis dėlto mažinu.

Laukiu toliau.

Dar kartą patikrinu savo banko sąskaitos likutį: 143 doleriai. Kaip tai nutiko? Įsivaizdavau esąs protingas, bet pasirodžiau tikras kvailys. Apsiverkiu. Ką man daryti?

Skambinu žmonai. Turėjau kažką parnešti iš parduotuvės, bet pamatęs banko sąskaitos likutį visiškai pamiršau, ką reikia nupirkti.

Einu prie taksofono (tada Niujorke jų dar buvo), pradėdu rinkti numerį. Negirdėti signalo. Spaudžiu mygtukus. Nė garso. Bandau atitraukti telefono ragelį nuo ausies, bet plaukai prilipę.

Telefonas suteptas išmatomis. Žmogaus? Šuns? Nenučiuoju. Mano rankos ir plaukai mėšlini. Aštuonerių tikėjau, kad ateityje man visada šypsosis sėkmė, ir nė neįsivaizdavau tokios akimirkos. Išsyk numetu ragelį. Šaukiu, bet žmonės toliau eina pro šalį.

Aš praradau visus pinigus, mano plaukai mėšlini ir pamiršau, ką turiu parnešti iš parduotuvės.

Tą patį vakarą iš nevilties einu pas kaimyną.

Gal galėčiau gauti vietą investicijų fonde, kuriame jis dirba.

Kiek sutrikęs jis nudelbia akis, dvejoja. Jaučiu raustąs. Gerklę vėl spaudžia ašaros. Nekenčiu ko nors prašyti.

– Tau reikėtų patirties, – sako jis. – Pavyzdžiui, finansų srities išsilavinimo. Kurį laiką padirbėti fonde ar banke ir pradėti nuo apačios. Į šį verslą veržiasi daugybė žmonių. Sunku prasi-
mušti be eilės.

Negaliu pakęsti, kai man tai sako.

Turėjau pasikeisti. Dar sykių permainingi savo gyvenimą. Pa-
keisti visut viską. Susirasti veiklą, kuri man patiktų. Tapti geru
specialistu. Užsidirbti pinigų. Man reikėjo maitinti šeimą.

Privalėjau suktis greitai. Neturėjau 10 000 valandų. Turėjau aplenkti eilę.

Dažnai prabusdavau po pusiaunakčio, apie trečią nakties. Atmerkęs akis žvelgdavau į melsvą tamsą. Galvoje skambėdavo begalė balsų. Svarsčiau – kieno jie? Jie vis netyla.

Vėlyvas metas, tamsa, balsai... regis, būsiu pasukęs kažkur ne ten. Atsidūręs kažkieno košmare, bėgu labirintu, vejamas žodžių, kuriuos šnabžda baisioji mano paties pusė. Negaliu patikėti, kad berniukas, kadaise su tokiu džiaugsmu pabusdavęs rytais, kad galėtų žaisti, šiandien pakliuvo į melsvos tamsos pinkles.

Kai girdite: „Taip negalima!“, nebijokite blogiausia. Kiekvienas stengiasi nuraminti savo demonus. Nerimą, įtampą. Iš kur kykla tie rūpesčiai, kurių visi turime? Tos baimės? Nesvarbu. Gyvenimas sunkesnis nei kada nors įsivaizdavome.

Svarbu suvokti: sakydami, kad ko nors negalite, žmonės bando primesti jums savo tikslus. Tai jų lūkesčiai, jų tiesa. Ne jūsų. Neprivalote įgyvendinti jų programos. Neprivalote eikvoti jėgų tikslams, kuriuos kelia kiti. Netgi neprivalote tų žmonių įtikinti – jie neperkalbami. Gyvena savame visiškai netikrame pasaulėlyje. Iš visų daugybės siūlomų galimybių tesirūpina dėl jūsų menamos nesėkmės.

Nekreipkite dėmesio į tų, kitų, tikslus. Tegu jie slenka pro šalį, šnekėdamiesi su vaizdiniais, o jūs siekite savo tikslų. Palinkėkite jiems laimės. Ir nieko daugiau. Atsribokite nuo kitų žmonių kelio, nuo vaizdinio jų galvoje ir rūpinkitės savo galimybėmis.

Kartais po pusiaunakčio tie balsai sugrįžta ir primena daugybę kartų girdėtą „taip negalima“. Vėlyvą ir tamsią vienatvės valandą sunku atsispirti svetimiems lūkesčiams. Protas juos įsileidžia, o dar nepabudusi širdis negali apsiginti.

Šioje knygoje dėstomos mintys gali pažadinti. Sapnuose nesate vienišas. Galite valdyti tą tamsą. Dauguma žmonių turi veiksmų planą: pirma A, tada – B, C, D ir neabejoja, kad kito kelio nėra.

Tokią didžiausios nevilties akimirką atsiveria daugybė galimybių – lyg fokusininkui išskleidus kortų kaladę. Rinkitės kortą, – sako jis, – bet kurią.

Ir kaip tik tada širdis gali atpažinti ir išsirinkti tik jums skirtą kortą. Tą vėlyvą valandą galite aplenksti eilę, tyrinėti galimybių visatą, kurios buvimu niekas kitas nė netiki. Vėlu, tamsu, jautiesi bejėgis, bet gali pasirinkti kortą – bet kurią.

Dziudo ikūrėjas Jigoras Kanas buvo žemas – vos 1,57 m ūgio ir labai linkęs į mokslus. Motina mirė, kai jis dar buvo vaikas, ir šeima dažnai kraustydavosi. Šiais laikais ji vadintų mokslui. Kur kas didesni bendraklasiai tyčiodavosi iš jo, kumščiais tvirtindami: „Tu negali!“ Už mėginimą pasipriešinti tekdavo sumokėti.

Kanas išmoko nugalėti stambesnius priešininkus pasinaudodamas jų pačių jėga. Puldami (pavyzdžiui, šokdami link aukos) jie kuriam laikui prarasdavo pusiausvyrą. Tokiomis atsakingomis akimirkomis vaikinukas įgudo instinktyviai atpalaiduoti protą ir kūną ir nukreipti priešininko jėgą prieš jį patį. Kano nuostata skelbė: didžiausias poveikis – mažiausiomis jėgomis.

Jis yra sakęs: „Trumpai tariant: priešindamasis galingesniam priešininkui – pralaimėsi. Prisitaikydamas prie išpuolio ir

jo vengdamas išmuši jį iš pusiausvyros; jis nusilps ir tu nugalėsi. Šitai tinka bet kokiam jėgų santykiui, todėl silpnesni gali įveikti kur kas stipresnius.“

Išorinės jėgos visada susimokys prieš, jei siekdami daugiau nei įprasta, išsuksite iš tiesaus kelio, kuriuo eina dauguma. Iš jūsų tyčiosis. Galbūt ne fiziškai, yra begalė kitų būdų. Kai kas nors sako: „Taip negalima!“ ar trukdo aplenkti eilę ir siekti sėkmės pasirinktoje srityje, užuot priešinęsis – atsipalaiduokite, semkitės galios ir kaupkite jėgas (remdamiesi kitų veiksmiais); veikite, kol kiti mėgina atgauti pusiausvyrą. Jums padės daugelis šioje knygoje aprašomų metodų, leidžiančių aplenkti eilę.

„Jamesai, Jamesai, – klausia Vinsas, – kada pats tapai komiku? Prieš dvejus metus? Žmonės vaidina estrados komediją daugelį metų ir negauna tokių pasiūlymų. Nereikia skubėti. Viskas iš eilės. Pirma – atviro mikrofono vakaras, paskui – uždaras vakaras, tada gali vesti pasirodymą; parengi dešimties minučių numerį, pradedi dirbti kituose klubuose, keliskart pasirodai per televiziją, ir tada jau gali būti vakaro žvaigždė arba rengti turą.“

Jis stebeilija į savo gerimą. Sėdime komedijų klube miesto centre, nuo sienų mus žvelgia garsių komikų Jimo Gaffigano, Tiffany Haddish'o ir Dave'o Chappelle'io atvaizdai.

Dienomis Vinsas vairuoja „Con Edison“ bendrovės sunkvežimį ir taiso požemines elektros linijas. Iki pensijos jam liko dveji metai. Jau du dešimtmečius jis pasirodo kaip komikas. Šmaikštus stambus vyras. Kaip suprantu, pusiau ispanas, pusiau afro-